ทักษะการคิด

รศ.ดร.สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์

การคิด (Thinking skill)

เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูล แก้ปัญหาตัดสินใจและสร้างแนวคิดใหม่ ๆ เรามักจะใช้ทักษะการคิดเมื่อพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับประสบการณ์ การจัดระเบียบข้อมูล การเชื่อมต่อคำถาม การคิดวางแผน หรือตัดสินใจว่าจะทำอะไร

ทักษะการคิด มีรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)
2. การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical thinking)
3. การคิดเชิงอย่างมีเหตุผล (Critical thinking)
4. การคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic thinking)
5. การคิดเชิงบวก (Positive thinking)
6. การคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative thinking)
7. การคิดเชิงระบบ (System thinking)

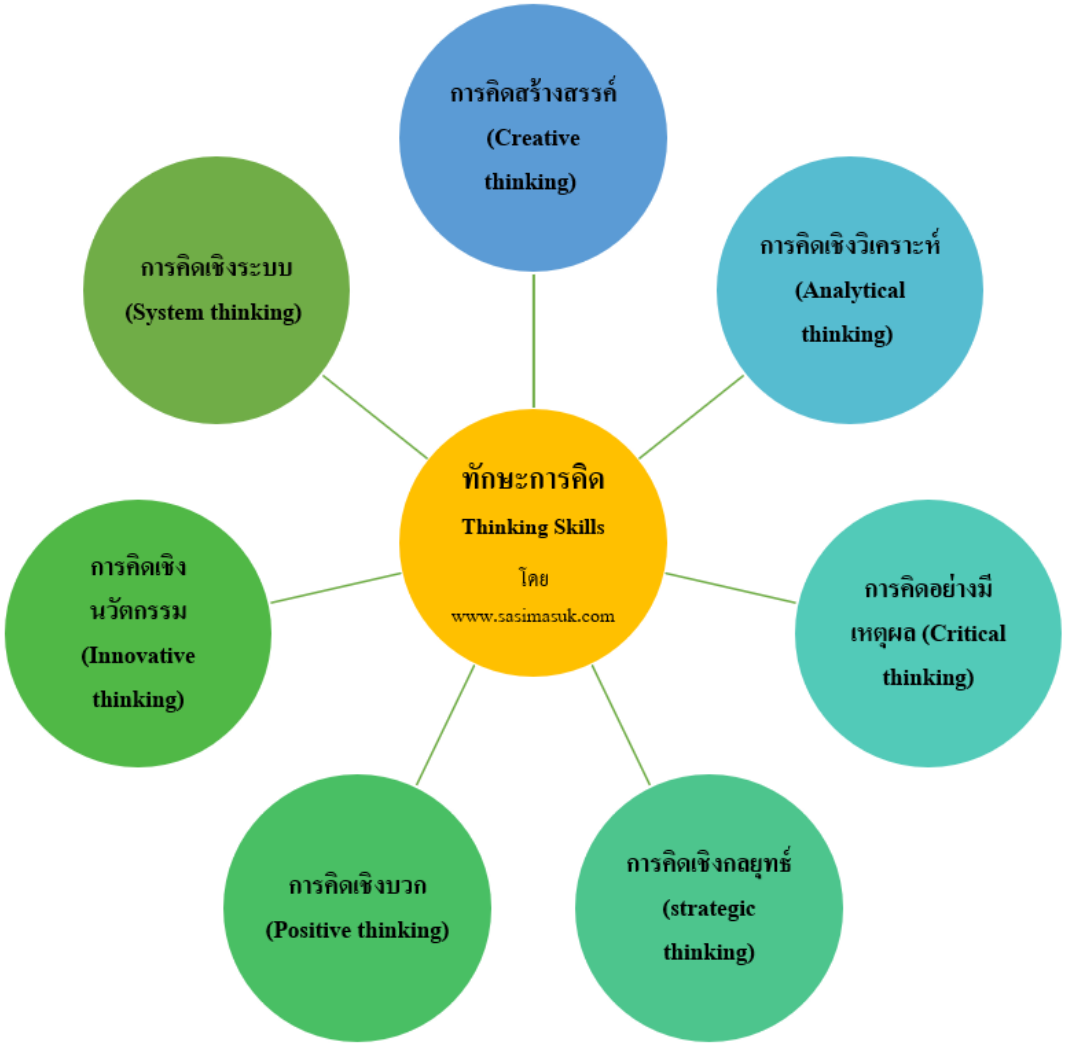

การคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking)

หมายถึง กระบวนการคิดในรูปแบบใหม่ๆ ความสามารถในการรับรู้ความคิดใหม่ ๆ และนวัตกรรมโดยแยกออกจากความคิดทฤษฎีกฎและขั้นตอนการทำงาน เกี่ยวข้องกับการวางสิ่งต่างๆ ด้วยกันในรูปแบบใหม่และจินตนาการ มักเรียกกันว่า "การคิดนอกกรอบ"

การคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical thinking)

หมายถึง กระบวนการคิดในรายละเอียด ความสามารถในการแยกแยะส่วนต่างๆออกเป็นส่วนพื้นฐาน หรือส่วนย่อยๆ เพื่อตรวจสอบและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงหรือความสัมพันธ์ของส่วนประกอบต่างๆ เป็นการคิดในเชิงตรรกะทีละขั้นตอนเพื่อแบ่งระบบข้อมูลขนาดใหญ่ออกเป็นส่วน ๆ เพื่อมาวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือเป้าหมายที่ต้องการ

การคิดเชิงอย่างมีเหตุผล (Critical thinking)

- หมายถึง กระบวนการคิดโดยใช้วิจารณญาณหรือการตัดสินอย่างมีเหตุผลรอบด้าน โดยใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ประเด็น รวมทั้งการรวบรวมข้อมูลต่างๆรอบด้าน การสำรวจองค์ประกอบอื่น ๆ ที่อาจมีอิทธิพลต่อข้อสรุป เพื่อตรวจสอบพิจารณา ตัดสินและประเมินความถูกต้อง หรือสิ่งที่เป็นประเด็นในขณะนั้นๆ ให้แม่นยำ

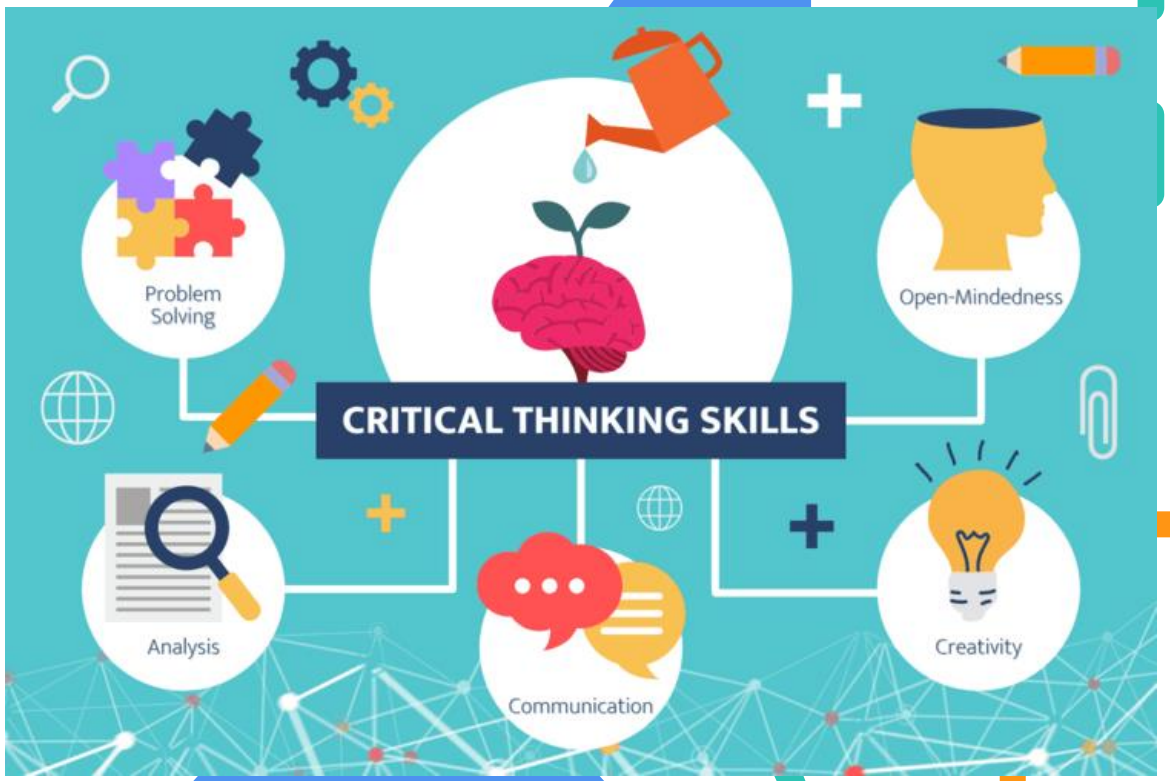

การคิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic thinking)

หมายถึง กระบวนการคิด โดยการวิเคราะห์และประเมินเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการปฏิบัติ เพื่อตัดสินใจให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพสูงที่สุด โดยเฉพาะในปัจจุบันที่สถานการณ์ของโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

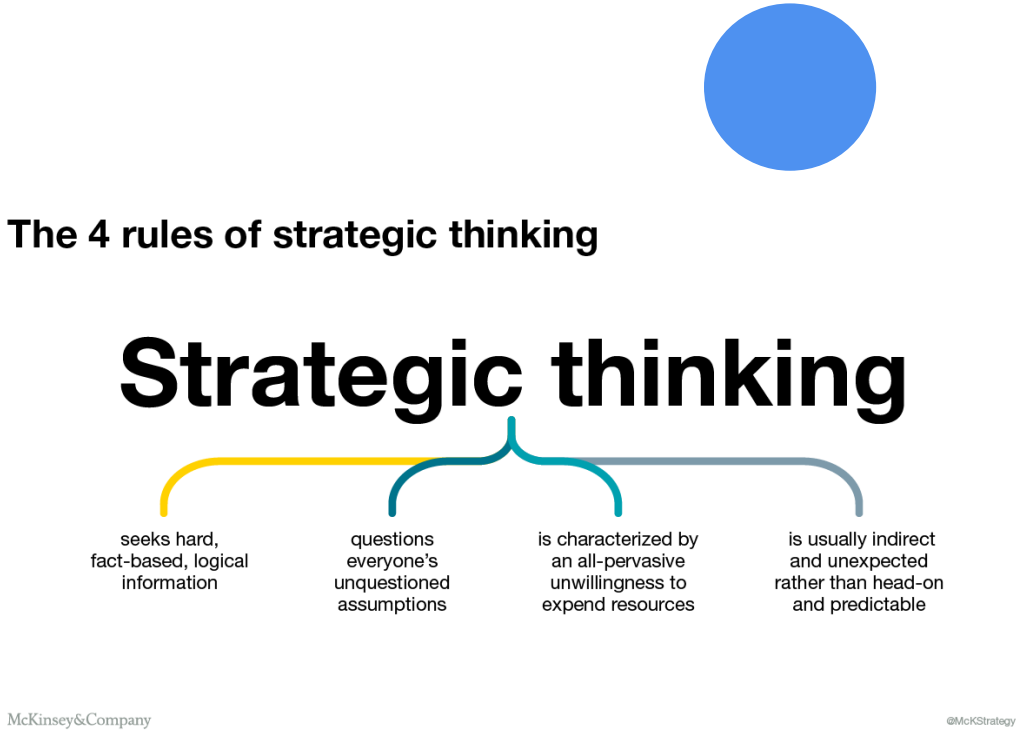

The 4 rules of strategic thinking

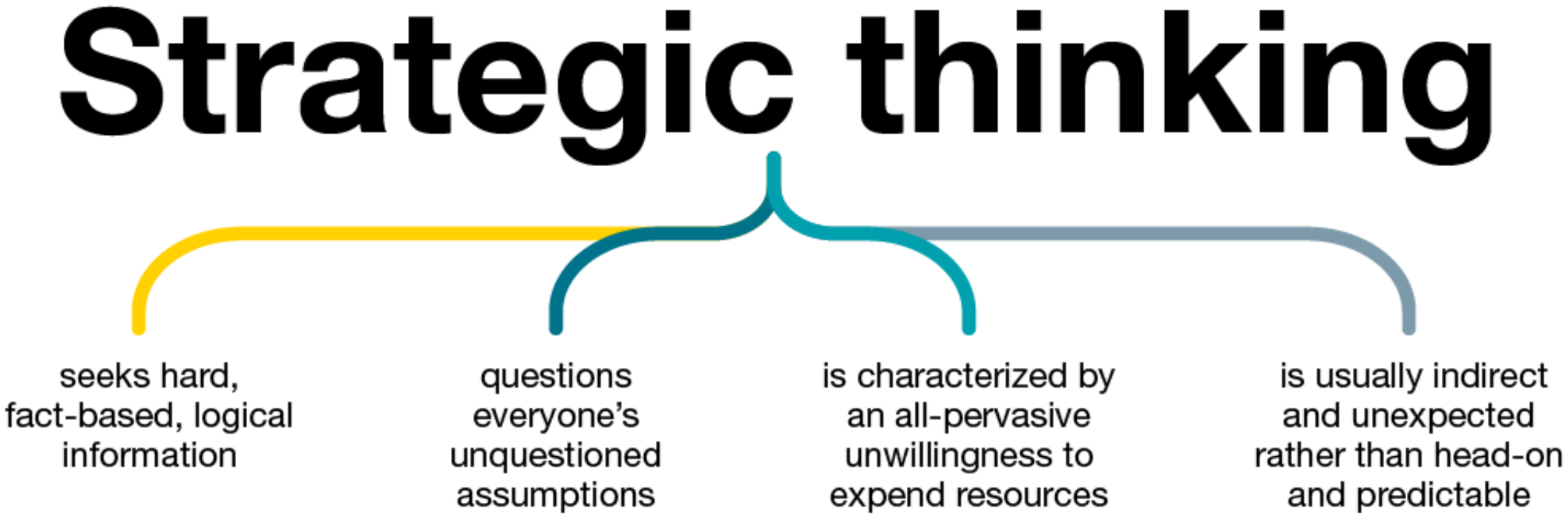

การคิดเชิงบวก (Positive thinking)

หมายถึง กระบวนการคิดและเข้าใจในสิ่งที่เป็นทั้งด้านบวกและด้านลบ แล้วหาเรื่องราวดีๆ หรือมุมบวก ในเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเจอ เพื่อยอมรับ เรียนรู้ ปรับปรุงแก้ไข และให้เราเติบโตขึ้น

การคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative thinking)

หมายถึงกระบวนการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆและนวัตกรรม จากทักษะและกระบวนการคิดแบบต่างๆ ที่มีประโยชน์ต่อผู้คน สังคม โลก ออกมาเป็นรูปธรรมและสามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ได้

การคิดเชิงระบบ (System thinking)

หมายถึง กระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน การมองภาพรวมอย่างเป็นระบบ มีส่วนประกอบย่อยๆ มีขั้นตอนและรายละเอียดแยกย่อยออกมา และเชื่อมโยงกับระบบต่างๆ

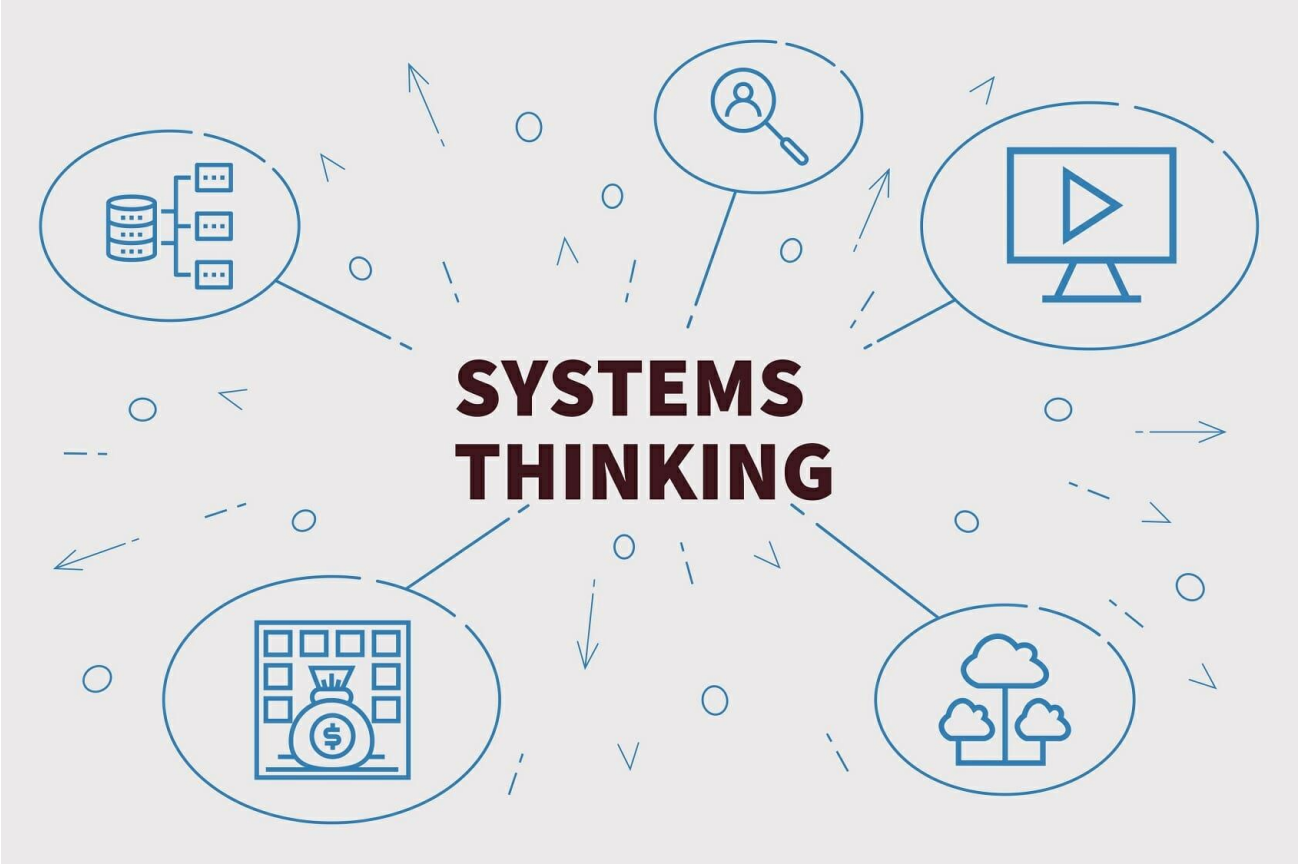

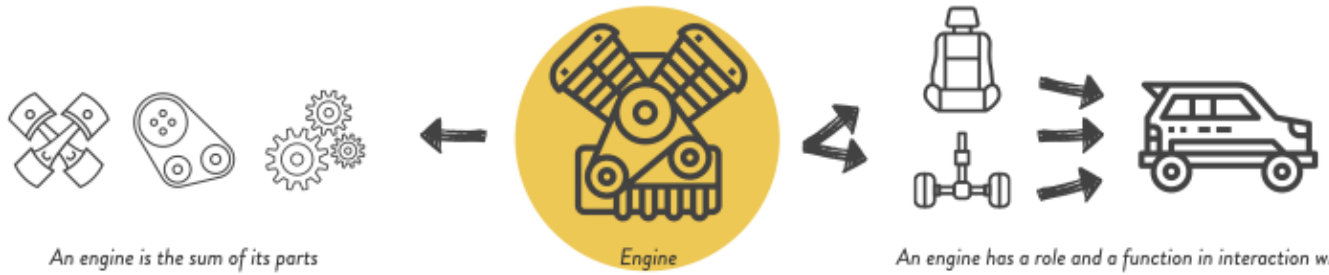

ANALYTICAL THINKING

Knowledge = **How** things works

Takes you inside the system to understand how it works

SYSTEM THINKING

Understanding = **Why** things work the way they do

Takes you outside the system to explain why it works the way it does

ANALYSIS: Take the engine apart	**SYNTHESIS:** What is the engine a part of?
Identify the properties and behavior of the parts taken seperately	Understand the behavior of the whole *(car)*
Aggregate understanding of the parts into an understanding of the whole *(engine)*	Understand the engine's role or function as a part of the whole *(car)*

"A system is a whole that is defined by it's role or function in the larger system by which it is a part"

Russell Ackoff

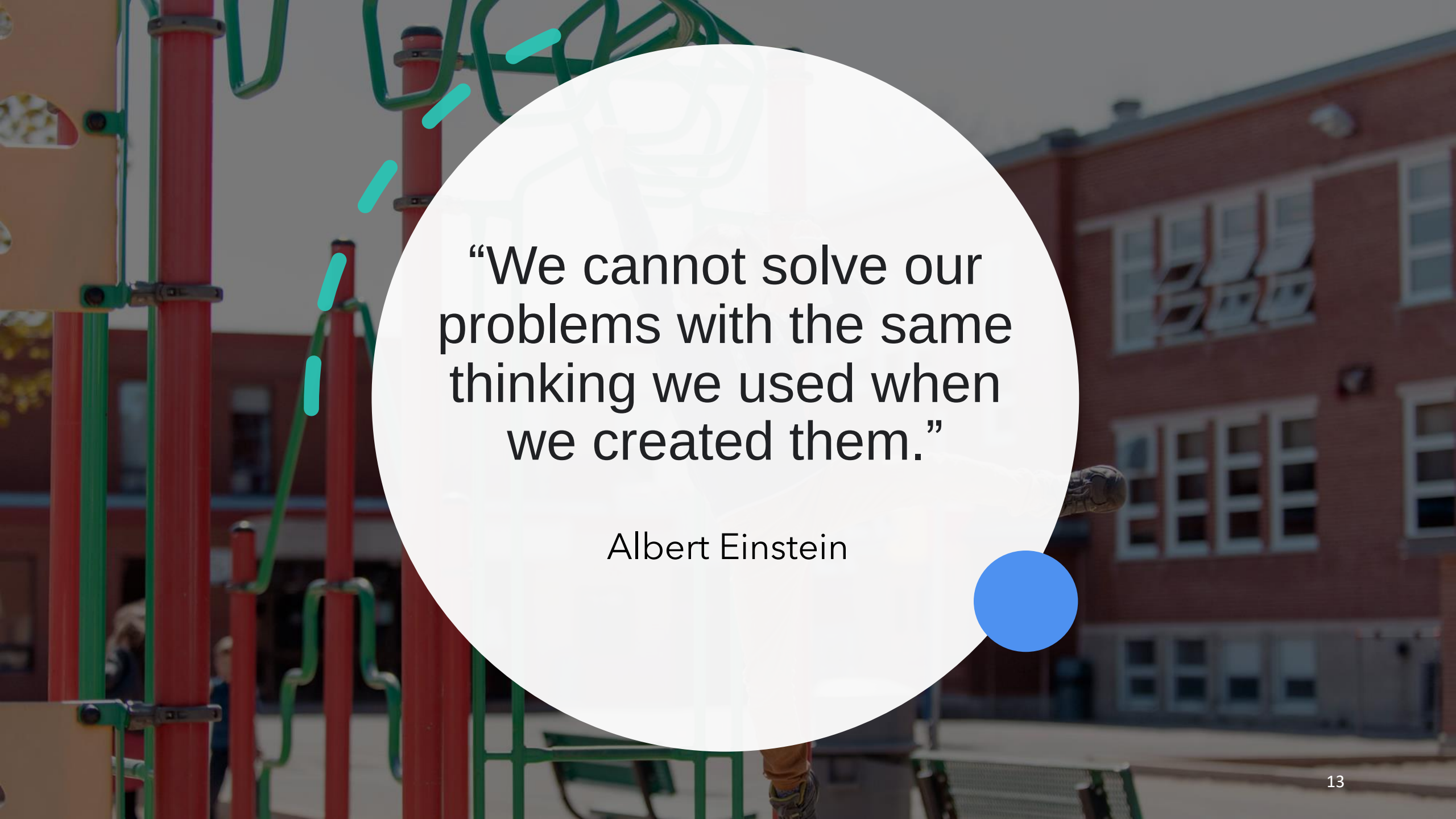

“We cannot solve our problems with the same thinking we used when we created them.”

Albert Einstein

Thank you

รศ.ดร.สมเดช รุ่งศรีสวัสดิ์

Email address: somdech.ru@ssru.ac.th

Website: ahs.ssru.ac.th